

ВІДГУК

на дисертаційну роботу Бачинської Інни Валеріївни
«Перебіг, діагностика та профілактика порушень пубертатного періоду
у дівчат із автоімунним тиреоїдитом»

поданої до спеціалізованої вченої ради Д 26.553.01.

на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
за спеціальністю 14.01.01. – акушерство та гінекологія

Актуальність роботи. Дисертаційна робота Бачинської І.В. на тему: «Перебіг, діагностика та профілактика порушень пубертатного періоду у дівчат із автоімунним тиреоїдитом» присвячена вирішенню актуальної задачі сучасної гінекології – зниженню частоти порушення менструальної функції в пубертатному періоді у дівчат з автоімунним тиреоїдитом шляхом розробки і впровадження в практику діагностичного алгоритму та комплексу профілактичних заходів на основі вивчення взаємозв'язку гормонального гомеостазу, психоемоційного стану та особливостей ехографічних даних.

Актуальність вивчення перебігу пубертатного періоду у дівчат з автоімунним тиреоїдитом обумовлена тим, що дебют і пік захворювання на автоімунний тиреоїдит припадає саме на препубертатний та пубертатний період - період становлення репродуктивної системи. Відомо, що функція щитоподібної залози тісно пов'язана з системою гіпоталамус-гіпофіз-яєчники, перш за все, завдяки наявності загальних центральних механізмів регуляції. Щитоподібна залоза належить до найважливішої ланки нейроендокринної системи і здійснює суттєвий вплив на репродуктивну функцію. Порушення функції щитоподібної залози можуть стати причиною передчасного або пізнього статевого дозрівання, порушення психофізичного розвитку, розладів менструального циклу, а в подальшому неплідності, невиношування вагітності, патології плода. Проте, недостатньо уваги приділяється дослідженням, щодо впливу АІТ на перебіг пубертатного періоду у дівчат.

Висока частота порушень менструальної функції у дівчат-підлітків (38,2%) також може бути обумовлена розвитком гіперпролактинемії на тлі порушення психоемоційного стану внаслідок стресу. Саме тому, своєчасна допомога та консультація підліткового психолога є надзвичайно важливою для особистості, що зростає. З іншого боку існують дослідження, які доводять, порушення функції щитоподібної залози та саме автоімунні процеси в ній можуть впливати на психоемоційний стан у еутиреоїдних хворих з АІТ.

Таким чином, поступове збільшення частоти патології щитоподібної залози, відсутність позитивної динаміки з боку частоти порушень менструальної функції в дівчат-підлітків, недостатність відомостей про особливості перебігу пубертатного періоду у дівчат на тлі захворювання на автоімунний тиреоїдит, а також недостатня ефективність основних загальноприйнятих методів діагностики та профілактики такої поєднаної патології роблять дану тему актуальною для сучасної гінекологічної науки.

У зв'язку з цим, дисертаційну роботу Бачинської І.В. на тему: «Перебіг, діагностика та профілактика порушень пубертатного періоду у дівчат із автоімунним тиреоїдитом» можна вважати науково обґрунтованою, своєчасною та актуальною.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана згідно з планом науково-дослідних робіт ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України» і є фрагментом науково-дослідної роботи "Удосконалити діагностику та лікування синдрому полікістозних яєчників у молодих жінок" (№ державної реєстрації 0111U002058).

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів.

Дослідником встановлені особливості фізичного та статевого розвитку, психоемоційного стану в пубертатному періоді у дівчат з автоімунним тиреоїдитом. Проведене детальне дослідження дозволило доповнити наукові дані щодо функціонального стану гіпофізарно-яєчничкової системи в пубертатний період у дівчат з автоімунним тиреоїдитом. Вперше було визначено рівні антиоваріальних антитіл у дівчат з автоімунним тиреоїдитом

та уточнена їх діагностична значимість у прогнозуванні порушень менструальної функції, що дало змогу визначити їх роль у розвитку автоімунного враження яєчників. Визначено особливості порушення психоемоційного стану дівчат з автоімунним тиреоїдитом та з'ясовано його вплив на функціональний стан гіпофізарно-яєчничкової системи, встановлено його роль у формуванні порушень менструальної функції. Вперше розроблено математичну прогностичну модель прогнозування порушення менструальної функції у дівчат з автоімунним тиреоїдитом. Обґрунтовано та розроблено алгоритм діагностики та профілактичних заходів з метою попередження порушень менструальної функції у дівчат з автоімунним тиреоїдитом.

Теоретичне значення результатів дослідження.

Отримані результати дозволили розширити теоретичні знання відносно фізичного та статевого розвитку, психоемоційного стану у дівчат з автоімунним, визначити особливості становлення менструальної функції у дівчат, хворих на автоімунний тиреоїдит залежно від тяжкості порушення тиреоїдного статусу, вивчити стан гормонального гомеостазу та ехографічні особливості органів малого тазу у дівчат залежно від характеру порушень менструальної функції та наявності патології щитоподібної залози, а також дослідити синергізм автоімунного ураження щитоподібної залози та яєчників та з'ясувати роль автоімунних факторів в генезі порушень менструальної функції.

Визначені фактори ризику розвитку порушень менструальної функції у дівчат підліткового періоду з автоімунним ураженням щитоподібної залози.

Практичне значення результатів дослідження.

Практичній охороні здоров'я дисертантом запропоновано сучасний алгоритм діагностики та супроводу дівчат підлітків з автоімунним тиреоїдитом, що включає нагляд гінеколога, ендокринолога, консультацію психолога, ехографічне дослідження, оцінки гормонального гомеостазу, анкетування для визначення психоемоційних характеристик. Рекомендовано застосовувати розроблену математичну модель прогнозування виникнення

порушень менструальної функції для визначення подальшої тактики ведення дівчат з автоімунним тиреоїдитом. Запропонований та впроваджений диференційований профілактичний комплекс для попередження порушень менструальної функції у дівчат з автоімунним тиреоїдитом.

Матеріали дисертації можуть бути використаними в науковій роботі, навчальному процесі та практичній лікарській діяльності. Результати дослідження впроваджені в клінічну практику роботи лікувальних закладів МОЗ України, Київської, Житомирської областей

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота виконана на високому методологічному рівні. Чітко сформульовані та обґрунтовані мета і завдання дослідження із урахуванням невирішених питань. Достовірність наукових результатів, отриманих автором, не викликає сумніву, оскільки обстежена достатня кількість дівчат-підлітків, що дозволило провести заплановане дослідження і зробити статистичну обробку даних за допомогою програм сучасної медичної статистики.

Використані методики є цілком адекватними поставленій меті та завданням дослідження, відповідають сучасному рівню розвитку медичної науки, що дало змогу науково обґрунтувати висновки та практичні рекомендації, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях та авторефераті.

Дисертація написана на 184 сторінках машинописного тексту за стандартною схемою і складається з вступу, огляду літератури, розділу, присвяченому матеріалам та методам дослідження, 6 розділів власних досліджень, аналізу і узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій та переліку використаних джерел літератури. Положення викладені в роботі та висновках логічно витікають з результатів проведених досліджень і є науково обґрунтованими.

У вступі дисертаційної роботи достатньо чітко обґрунтована актуальність проблеми. Визначена мета і завдання дослідження, представлена наукова новизна та практичне значення роботи.

Розділ 1, присвячений аналітичному огляду літератури, дає чітке уявлення про сучасний стан вивчення питань перебігу пубертатного періоду, фізичного та статевого розвитку у здорових дівчат підлітків та дівчат, хворих на автоімунний тиреоїдит. Автор докладно аналізує доступні наукові дані вітчизняної та зарубіжної літератури. Матеріал поданий змістовно, повно і демонструє ерудованість автора в цьому питанні.

У розділі 2 дисертаційної роботи представлені: обраний методологічний дизайн та етапи дослідження, які є сучасними та високоінформативними. Автором використані сучасні статистичні пакети, застосовані методи параметричної та непараметричної статистики, кореляційного, множинного регресійного аналізу, багатофакторного покрокового дискримінантного аналізу, математичного моделювання адекватні меті та завданням дослідження.

Власні дослідження викладені у шести розділах дисертаційної роботи, в яких висвітлено клініко-анамнестичні характеристики обстежених дівчат та їх матерів, особливості перебігу пубертатного періоду, фізичного та статевого розвитку дівчат підлітків з автоімунним тиреоїдитом, особливості становлення менструальної функції та її порушення. Проведений широкий спектр аналізу гормонального гомеостазу дівчат різних вікових категорій, з порушенням функції щитоподібної залози та порушенням менструальної функції. Проведено ехографічне дослідження органів малого тазу, Проведений аналіз вмісту антиоваріальних антитіл та встановлений його взаємозв'язок з даними гормонального гомеостазу та ехографічними даними, визначений діагностично значимий рівень антиоваріальних антитіл для дівчат підлітків.

Методом покрокового дискримінантного аналізу визначено 7 із 31 чинників, що найбільш впливали на становлення менструальної функції

дівчат, серед них: обтяжений родинний анамнез, тривалість АІТ, функція ЩЗ, концентрація ЛГ в сироватці крові, концентрація пролактину в сироватці крові, ОЯ та порушення психоемоційного стану, розроблена прогностична математична модель для визначення ризику розвитку порушення менструальної функції у дівчат з автоімунним тиреоїдитом.

Автором розроблений алгоритм обстеження та ведення дівчат з АІТ гінекологом дитячого та підліткового віку сумісно із ендокринологом та психологом, на основі отриманих даних запропонований диференційований профілактичний комплекс з подальшою оцінкою його ефективності.

Розділи власних досліджень написані дуже змістовно, з глибоким статистичним аналізом.

Розділ аналізу та узагальнення результатів відображає комплексний аналіз проведених автором досліджень із підведенням підсумків роботи, на підставі чого сформульовані висновки та практичні рекомендації. Висновки логічно витікають із змісту роботи, відповідають поставленим завданням, практичні рекомендації обґрунтовані і конкретні.

Автореферат чітко відображає зміст дисертації, його основні положення повністю співпадають з відображеними у дисертації результатами досліджень. Зауважень до автореферату немає.

Повнота викладу дисертації в опублікованих працях. Автором опубліковано 9 наукових праць (2 самостійні, 7 в співавторстві), з них 6 статей у фахових виданнях України та інших держав, 3 тези доповідей, які повністю відображають основні положення дисертації.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення.

Суттєвих зауважень що до змісту та форми роботи немає. У роботі зустрічаються окремі стилістично невдалі вирази і формулювання, в переліку літературних посилань зустрічаються роботи більше, ніж п'ятирічної давнини. Проте вказані недоліки не порушують цілісність сприйняття роботи та не применшують її значення.

У порядку дискусії вважаю за необхідне задати декілька питань.

1. Чим, на Вашу думку, викликана дисгармонійність фізичного розвитку дівчат підлітків з АІТ?
2. Чи були в Вашому дослідженні дівчата з ожирінням ?

Висновок про відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

Дисертаційна робота Бачинської І.В. на тему: «Перебіг, діагностика та профілактика порушень пубертатного періоду у дівчат із автоімунним тиреоїдитом» є самостійним закінченим науковим дослідженням, у якій отримано нові теоретичні дані та практичні рекомендації, що є суттєвим для розвитку сучасної гінекології. Дисертація є актуальною, її виконано на достатньо високому методичному рівні, повністю відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» ДАК України до кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент

доктор медичних наук, професор
кафедри акушерства та гінекології
Вищого державного навчального
закладу України
«Буковинський державний
медичний університет»

О.А. Андрієць

Підпис
Засвідчуємо: Учений секретар
Підпис
Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"

Handwritten signature of O.A. Andriyets
03.01.2019
вс. 4.1.19р.